

Igor Dekanić

Nafta - blagoslov ili prokletstvo

Golden marketing – Tehnička knjiga, Zagreb, 2007.

ISBN: 978-953-212-317-3, cijena 250 HRK

Sadržaj: *Predgovor; Nafta – glavna pogonska energija suvremenog svijeta; Političke suprotnosti i svjetski ratovi u XX. stoljeću; Globalizacija i njeni izazovi; Geopolitika energija i ratovi za naftu; Globalne suprotnosti i nafta kao motiv ratova; Terorizam kao globalni izazov; Energetska neizvjesnost kao izazov budućnosti; Sažetak; Summary; Bibliografija; Kazalo imena i pojmo-va; Bilješka o autoru.*

Nafta je u XX. stoljeću preobrazila promet, promijenila industriju, ratovanje i oružje, a time i sam način života. U drugoj polovici stoljeća ona je postala glavnim izvorom energije zauzevši 40 % udjela u potrošnji energije. Naftu je na energetskom tržištu pratio prirodni plin, koji je danas po značenju drugi izvor energije, s time što njegova važnost sve više raste i po udjelu u energetskoj potrošnji približava se nafti. Time su nafta i plin presudno utjecali na stvaranje tehnoloških pretpostavki za gotovo neograničenu ekspanziju industrije, komunikacija i globalizacijskih procesa. Međutim, taj kolosalni rast stvorio je i mnogobrojne probleme, od prekomjernog onečišćenja okoliša do geopolitičkih napetosti oko energije i neograničenog rasta velikih gradova, koji potiče daljnju neracionalnu potrošnju energije i onečišćenje okoliša. U borbi za naftu međunarodni se odnosi sve više pretvaraju u borbu za globalnu moć.

Knjiga analizira pozadinu geopolitičkih odnosa te njihovu povezanost s naftom i plinom, odnosno energijom. Uzroci svjetske nesigurnosti obuhvaćaju koloplet politike, tržišta, kapitala, globalizacije i terorizma.

Borba za moć uključuje i sredstva za njezino postizanje, pri čemu su glavne poluge upravo kapital i nafta.

Nakon terorističkih napada na Sjedinjene Američke Države 11. rujna 2001. postalo je jasno kako od globalne stabilnosti neće biti ništa. U međuvremenu je cijena nafte porasla na 70 USD po barelu.

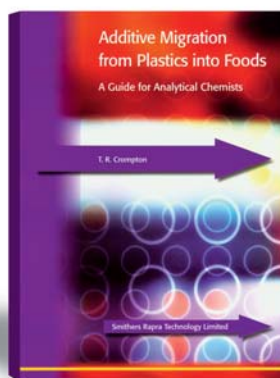
Tako je pet godina nakon velikoga terorističkog napada na SAD globalni terorizam pokazao kako se globalni geopolitički interesi ponovno, nakon energetskih i političkih kriza iz 70-ih godina XX. stoljeća, prelamaju u krugu: nafta – kapital – globalizacija – politička moć i terorizam. Glavna politička borba na početku XXI. stoljeća vodi se zapravo za nadzor nad najbogatijim i najprofitabilnijim zalihama buduće svjetske proizvodnje nafte, a to su dvije trećine svjetskih zaliha nafte i oko 40 % svjetskih zaliha plina, koje se nalaze na Bliskom istoku. U tome je bit borbe u globalnom ratu protiv terorizma između Sjedinjenih Američkih Država i njihovih skrivenih protivnika.

Knjiga se čita s velikim interesom, kao napetnica. Stoga je mogu preporučiti svakomu tko želi biti dobro informiran o utjecaju nafte na sudbinu čovječanstva.

Ivan ŠIROVIĆ

T. R. Crompton

Additive Migration from Plastics into Foods

A Guide for Analytical Chemists
Smithers Rapra Technology, Shaw-
bury, 2007.

ISBN: 978-1-84735-055-8, cijena 195

Sadržaj: *Additive Migration from Plastics into Packaged Commodities; Types of Poly-*

mers Used in Commodity Packaging; Non-Polymeric Components of Plastics; Determination of Antioxidants; Determination of Ultraviolet Stabilisers in Extractants; Determination of Plasticisers in Extractants; Determination of Organotin Thermal Stabilisers in Extractants; Determination of Organic Sulphur Compounds in Extractants; Determination of Polydimethyl Siloxanes in Extractants; Determination of Lubricants in Extraction Liquids; Determination of Monomers and Oligomers in Extractants; Analysis of Polymer Extraction Liquids Containing More Than One Migrant; Determination of Additives and their Breakdown Products in Extractants; Additive Migration Theory; Gas Barrier Properties of Food Packaging Plastic Films; Legislative Aspects of the Use of Additives in Packaging Plastics; Direct Determination of Migrants from Polymers into Foodstuffs.

Sve je proširenija uporaba plastične ambalaže za pakiranje prehrambenih proizvoda. Na policama trgovina u plastičnu ambalažu pakirani su mlijeko, ulje ili pivo, ali i izvorska voda u bocama, plastenkama, margarin u posudicama, a meso omotano stezljivim filmom. Osim ambalaže postoji i veliko područje uporabe plastičnog posuda, spremnika i pomagala za pripremu hrane u tvornicama, kod kuće, kao i u restoranima te kantinama.

Vrlo je vjerojatno da će tijekom pohrane namirnica doći do prijenosa (migracije) polimernih dodataka (npr. slučajnih onečišćenja kao što su monomeri, oligomeri, ostatci katalizatora i zaostala polimerizacijska otapala te polimerne frakcije niske molekularne mase) iz ambalažnog materijala u zapakirani sadržaj, s mogućim rizikom toksičnog djelovanja na potrošača.

Iako ambalažni materijali sadržavaju vrlo nisku razinu monomera i dodataka, migrirajući sastojci mogu potencijalno utjecati na gubitak okusa proizvoda. Prijanjala, boje, pigmenti i otapala potencijalno su izvori onečišćenja. Zaostala otapala iz ambalaže kao što su toluen, heksan ili pentanol mogu prouzročiti neželjen miris i okus hrane, a i nazočnost recikliranih materijala potencijalni je izvor migranata.

Primarni čimbenik pri odobravanju određenoga osnovnog materijala za uporabu je potencijalna mogućnost migracije iz ambalaže u sadržanu hranu, zajedno s neškodljivošću tvari ako se proguta. Stoga je glavni cilj procjene sigurnosti neizravnog dodatka hrani predviđanje količine i vrsta migracija iz plastičnog materijala pri određenim uvjetima.

Prvo poglavlje posvećeno je ekstrakcijskim ispitivanjima u Europi i svijetu, drugo poglavlje obrađuje vrste polimera za amba-